

Mikael Lindfelt har vid ett **par tillfällen** i dessa spalter prövat den teologiska etikens relevans för analysen av idrottens väsen och attraktion. I en ny bok, *Meningsskapande idrott: Livsåskådningsrelevanta perspektiv och empiriska kontraster*, knyter han ihop resonemangen från dessa texter med ett antal idrottarintervjuer (som tidigare publicerats, och **recenserats** på idrottsforum.org) i en omfattande och långtgående filosofisk analys av idrottens mening ur ett livsåskådningsperspektiv. Lars-Magnus Engström har recenserat Lindfelts nya bok för idrottsforum.orgs surfare, och han imponeras av Lindfelts beläsenhet och djupa kunskaper om livsåskådningsfrågor. Men mitt i de centrala resonemangen om idrottens värden och dess betydelse i våra liv, om idrottens religiositet och dess identitetsskapande funktion, så riskerar Lindfelt, enligt vår recensent, att bli irrelevant i förhållande till sitt intervjumaterial, och därmed kanske också till idrottens vardag. Trots denna reservation vill Engström rekommendera boken som självskriven läsning för social- och humanvetenskapliga idrottsforskare.

Intresseväckande om idrott ur ett livsåskådningsperspektiv

Lars-Magnus Engström

Institutionen för samhälle och kultur, Lärarhögskolan i Stockholm

Mikael Lindfelt

Meningsskapande idrott: Livsåskådningsrelevanta perspektiv och empiriska kontraster

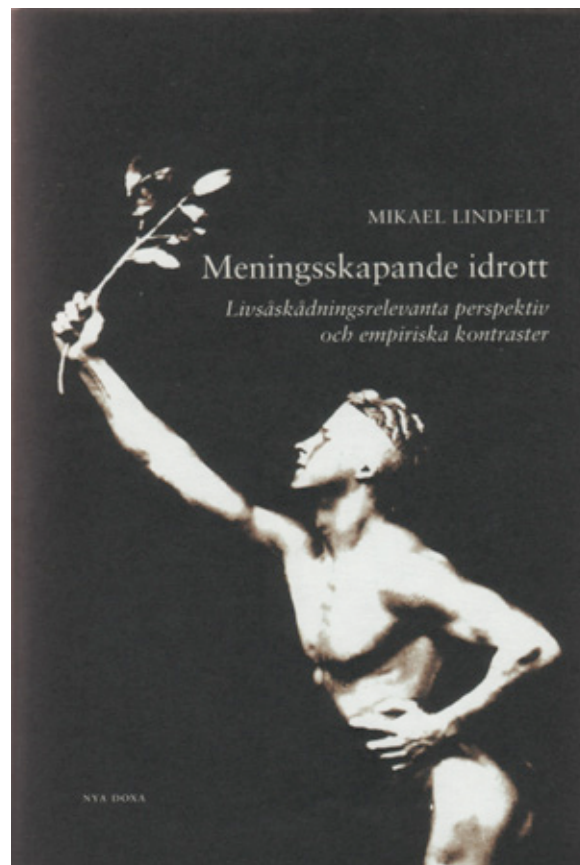
399 sidor, hft.

Nora: Nya Doxa 2006

ISBN 91-578-0473-7

När jag första gången fick den här omfattande boken på ca 400 sidor i min hand slogs jag av två saker. Det blev väldigt tydligt att jag, i likhet med många andra svenskar, är pinsamt okunnig om den finlandssvenska litteraturen och forskningen. I vår omedelbara närhet, och med en gemensam historia, finns en befolkning på flera hundra tusen som har svenska som modersmål, som talar, tänker, skriver och drömmer på svenska, men som ändå inte har en självklar plats i den kultur som vi räknar som svensk och som sällan finns företrädd på litteraturlistorna inom akademien. Insikten känns generande.

Den andra reflexionen jag gjorde var att den filosofiska kunskapstradition, som den finlandssvenske teologen och filosofen Mikael Lindfelt företräder, nästan helt saknas inom svensk idrottsforskning. Mot bakgrund av idrottens oerhörda betydelse i dagens samhälle blir detta förhållande märkligt och nästan obegripligt. Det finns självfallet en rad viktiga frågor som måste ställas om idrotten i vårt samhälle. Inte minst gäller det frågor om idrottens betydelse i våra liv och vilka värden idrotten förmedlar. Mot denna bakgrund är

Mikael Lindfelts bok ett välkommet tillskott till den idrottsvetenskapliga litteraturen.

Mikael Lindfelt är med svenska ögon sett en mycket unik idrottsforskare – utnämnd docent i två ämnen, i etik vid Uppsala universitet och i systematisk teologi vid Åbo Akademi – och har i flera omfattande arbeten behandlat frågor som berört idrott t ex i boken *Idrott och moral. Reflektioner över idrottens ideal* från 1999. I den nu aktuella boken, *Meningsskapande idrott*, använder sig Mikael Lindfelt av sina djupa kunskaper i livsåskådningsfrågor för en analys av idrottens betydelse för individen. Den centrala fråga som han försöker besvara är, något förenklat uttryckt, om idrottens (elitidrottens) meningsskapande betydelse kan förstås som något religiöst eller livsåskådningsrelevant. Om, när och i vilken form kan detta i så fall ske? Förutom i en genomgripande begreppslik analys söker han svaret i ett intervju-material där elitidrottare berättat om idrottens betydelse i deras liv och för deras livsförståelse.

I sin analys diskuterar han hur religionens och idrottens fenomenologi kan relateras till varandra och gör här flera oväntade och intressanta iakttagelser. Han tar utgångspunkt i en insiktsfull diskussion om idrott som social konstruktion och går sedan vidare med omfattande avsnitt om idrottens idémässiga framväxt och utveckling, dess funktionella och ideologiska bakgrund, där Coubertins tankevärld och perspektiv får utgöra en självklar startpunkt. Lindfelts analys av Coubertins olympiska ideal är inträngande, och den olympiske rörelsens fader framstår i många stycken som en tidstypisk representant för det modernistiska där hans människosyn bär prägel av individualism, elitism samt av köns- och åldersdiskriminering.

Med hjälp av en rad tongivande idrottsforskarens texter diskuterar han idrottens väsen som han, i likhet med den danske idrottsforskaren Hans Bonde, ser som en koncentrerad livsförenkling. Lindfelt gör en tydlig distinktion mellan ”syfte i idrott” och ”syfte med idrott”. Han menar här att behovet att söka något utöver det rent idrottsliga knappast fallit bort i denna moderna elitidrotten. Snarare är det så att idrotten allt oftare kommit att fungera som ett menings- och livstolkningsmönster för såväl utövare som åskådare. Det ska här betonas att analysen gäller elitidrotten. Någon längre diskussion om idrottens skilda praktiker förs inte. Inte heller diskuteras de kamper som historiskt skett om vad som skall betraktas som ”det rätta” sättet att idrotta.

Lindfelt diskuterar sedan om idrotten kan göra anspråk på att förmedla några religiöst laddade upplevelser och menar att så inte är fallet även om det för vissa, de som låter sig beröras, utgör en höjdpunktsupplevelse och öppnar upp för livsåskådningsrelevanta tolkningsmönster. I bokens avslutande del redovisas resultatet av en intervjuundersökning av 21 personer, varav flertalet utövande elitidrottare samt några idrottsledare. Många av dessa hade professionell erfarenhet av idrott och flera är ”idrottskändisar”. Han finner i sin analys att ungefär hälften av de intervjuade betraktar idrotten som en viktig social arena utan att därför ge den ett livsåskådningsrelevant inslag och att det är ytterst få som förstår idrott i någon religiöst avseende. Självförståelsen och identitetskonstruktionen är för det stora flertalet inte förankrade i den egna idrottsutövningen utan ofta i en personlig gudsrelation eller knutna till en annan kontext.

Lindfelts diskussion om idrott som social konstruktion är mycket förtjänstfull och vittnar om stor beläsenhet. Hans omfattande genomgång av religionsförståelse och livsåskådningsfrågor känns dock något överarbetad i relation till de frågor som går att ställa till det empiriska materialet och särskilt i förhållande till den analys som detta material möjliggör. Ytterst få av de intervjuade elitidrottarna är beredda att förstå idrottens betydelse i någon av de religiösa kategorierna som bildar utgångspunkt för analysen. De berättelser man möter i materialet, som i och för sig ger goda inblickar i skilda tanke- och livsstilmönster, vittnar snarare, som Lindfelt själv skriver, om tänkesättet att ”idrott är världens viktigaste bisak”. Det analysinstrument han använder ger således inte någon större utdelning när det gäller dessa ”yrkesutövare” av idrott men skulle sannolikt göra det när det gäller idrottens åskådare. En sådan analys skulle jag gärna se förverkligad.

Avslutningsvis vill jag framhålla att Lindfelt med denna väl skrivna bok bjuder på en djuplodande och bildande läsning, där ljuset skickas in från många överraskande håll. Den utgör ett mycket imponerande och välkommet kunskapstillskott inom ett område som är underutvecklat inom svensk idrottsforskning. Trots att språkdräkten är utmärkt tror jag att många studenter i grundutbildningen kommer att finna att texten erbjuder väl stora utmaningar. Dessa kvalificerade utmaningar, menar jag, är dock väl värda att ta sig an. För idrottsforskare inom samhällsvetenskap och humaniora är boken självskrivna läsning.

 Köp boken från [Adlibris.se](https://adlibris.se)

 Kjøp boken fra [Adlibris.se](https://adlibris.se)

 Køb bogen fra [Adlibris.se](https://adlibris.se)

www.idrottsforum.org

Redaktör **Kjell E. Eriksson**

Ansvarig utgivare **Aage Radmann**